

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ องค์ประกอบของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 31 คน ครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจากทั่วประเทศจำนวน 520 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นและแบบง่าย และครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไปกลุ่มละ 22 คน รวม 44 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบสำรวจความคิดเห็นของครูพลศึกษา แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนพลศึกษา แบบสัมภาษณ์ครูพลศึกษา และแบบประเมินสมรรถภาพครูพลศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับ สมรรถภาพของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา วิเคราะห์เอกสารในด้านความสำคัญ ความจำเป็น ความครอบคลุม ความถูกต้อง และรายการสำคัญของสมรรถภาพ สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความครอบคลุมเหมาะสม และความสำคัญจำเป็นของโครงสร้าง และรายการสำคัญของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 31 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารพลศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน 7 คน พลศึกษานิเทศก์ 7 คน นักวิชาการพลศึกษา 10 คน และครูพลศึกษา 7 คน

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบโครงสร้างและรายการสำคัญของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยสำรวจความคิดเห็นของครูพลศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 520 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ตัวประกอบของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ตามสภาพการณ์จริงและความตรงในการจำแนก โดยสร้างเครื่องมือ 3 ชนิด คือ แบบประเมินสมรรถภาพ แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน และนำไปตรวจสอบกับครูพลศึกษา 2 กลุ่ม จำนวน 44 คน โดยแบ่งเป็นครูพลศึกษาดีเด่น 22 คน และครูพลศึกษาธรรมดา 22 คน

จากการดำเนินการวิจัยทั้ง 4 ขั้นตอน ทำให้ได้ข้อกำหนดเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ครูพลศึกษา และตามสภาพการณ์จริง

วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงความเชื่อมั่น การวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor analysis) ค่าที (t-test) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficiency) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอช เอ็กซ์ SPSS^x ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญจำเป็น ความครอบคลุมเหมาะสมของโครงสร้างและรายการสำคัญของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

1.1 จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าสมรรถภาพที่พึงประสงค์ควรแบ่งเป็น 10 ด้าน ดังนี้

- 1.1.1 ด้านวิชาการ
- 1.1.2 ด้านหลักสูตรและการสอน
- 1.1.3 ด้านการวัดและประเมินผล

- 1.1.4 ด้านความรู้และทักษะทางกีฬา
- 1.1.5 ด้านบุคลิกภาพ
- 1.1.6 ด้านการปกครองแนะแนวและการเป็นผู้นำ
- 1.1.7 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.1.8 ด้านการปฏิบัติหน้าที่พิเศษต่าง ๆ
- 1.1.9 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 1.1.10 ด้านสุขภาพ

1.2 เมื่อตรวจสอบความครอบคลุม ความเหมาะสม และความสำคัญจำเป็นของโครงสร้างและรายการสำคัญของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า สมรรถภาพที่พึงประสงค์ควรแบ่งเป็น 8 ด้าน ดังนี้

- 1.2.1 ด้านวิชาการ
- 1.2.2 ด้านการสอนพลศึกษา
- 1.2.3 ด้านการจัดและประเมินผล
- 1.2.4 ด้านทักษะและการปฏิบัติงาน
- 1.2.5 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 1.2.6 ด้านคุณลักษณะและบุคลิกภาพ
- 1.2.7 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 1.2.8 ด้านสุขภาพ

ผู้เชี่ยวชาญมีแนวคิดเหมือนกันกับการศึกษาในชั้นตอนที่ 1 แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า สามารถรวมกันได้ในบางด้าน เช่น ด้านหลักสูตรและการสอน ควรรวมอยู่ในเรื่องการสอนพลศึกษา ส่วนด้านการปฏิบัติหน้าที่พิเศษต่าง ๆ ควรรวมอยู่ในด้านทักษะและการปฏิบัติงาน

1.3 ตรวจสอบโครงสร้างและรายการสำคัญของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ทั้ง 8 ด้าน ว่าเป็นตัวประกอบที่สำคัญตามความคิดเห็นของครูพลศึกษาหรือไม่ โดยการสำรวจความคิดเห็นของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ

พบว่า ครูพลศึกษามีความเห็นว่ารายการสำคัญของสมรรถภาพทั้ง 72

รายการ มีความสำคัญทุกรายการ

สมรรถภาพที่สำคัญมากที่สุดเรียงลำดับ คือ

1. มีความรับผิดชอบ
2. มีความซื่อสัตย์
3. สามารถอธิบายเกี่ยวกับประโยชน์ของพลศึกษาได้
4. มีน้ำใจนักกีฬา
5. มีความศรัทธาคู่วิชาชั้น
6. มีความตรงต่อเวลา
7. มีความเสียสละไม่คดโกง
8. มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม
9. มีความประพฤติดี
10. สามารถจัดและดำเนินการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนได้
11. สามารถอธิบายและสาธิตขั้นตอนของทักษะได้อย่างชัดเจน
12. สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้
13. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
14. สามารถเข้ากับนักเรียนได้
15. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
16. สามารถทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาและบุคคลอื่น ๆ ได้

สมรรถภาพที่ค่อนข้างสำคัญมากที่สุดเรียงลำดับ คือ

1. สามารถใช้สภาพการณ์ของการเรียนการสอนพลศึกษาปลูกฝังคุณธรรม
ความมีน้ำใจนักกีฬา และระเบียบวินัยในขณะที่สอนวิชาพลศึกษาได้
2. สามารถให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
3. มีความรู้เกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหว
4. มีความรู้เกี่ยวกับกฎ กติกา แบบแผนการเล่นในกีฬาต่าง ๆ
5. ออกกำลังกายได้อย่างสม่ำเสมอ

6. สามารถปกครองชั้นเรียนได้อย่างเป็นระบบ
7. สามารถรักษาสุขภาพทางกายและทางจิตให้สมบูรณ์
8. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด
9. มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการบาดเจ็บจากการกีฬา
10. สามารถใช้สถานที่และอุปกรณ์กีฬาได้เหมาะสมกับสภาพการณ์
11. ควบคุมอารมณ์ได้
12. มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
13. มีความรู้เกี่ยวกับสรีรวิทยาการออกกำลังกาย
14. มีความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา
15. สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนได้ครอบคลุม
16. แต่งกายถูกต้องเหมาะสม
17. สุขภาพ อ่อนนุ่ม
18. สามารถทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาได้

นอกจากนี้ครูพลศึกษามีความเห็นว่าเป็นสมรรถภาพที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีประกอบเพื่อหาตัวประกอบที่อธิบายค่าว่าสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กำหนดรายการสำคัญ 72 รายการ ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี ปรินซิเพิล คอมโพเนนท์ แอนาไลซิส (Principal Component Analysis) หมุนแกนแบบออร์ทोगอนอล ด้วยวิธี แวริแมกซ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อธิบายได้ด้วยตัวประกอบสำคัญ 9 ตัวประกอบ ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวประกอบ และเปอร์เซ็นต์ของการแปรปรวน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

1. ด้านการสอนและการประเมินผล
2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
3. ด้านวิชาการ
4. ด้านสุขภาพ
5. ด้านบุคลิกภาพ

6. ด้านการปฏิบัติงาน
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์
8. ด้านทักษะ
9. ด้านวิชาการทั่วไป

จากการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของครูทั่วประเทศ ได้สมรรถภาพสำคัญออกมา 9 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบกับทักษะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว แนวคิดในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพเหมือนกัน เพียงแต่ครูได้รวมด้านการสอนและด้านการวัดประเมินผลไว้ด้วยกันเป็นด้านการสอนผลึกษาและการประเมินผล ส่วนด้านทักษะและการปฏิบัติงาน ครูมีความเห็นว่าควรแยกเป็น ด้านทักษะ และด้านการปฏิบัติงาน และด้านวิชาการควรแยกออกเป็น ด้านวิชาการทั่วไป และวิชาการเฉพาะ

ครูพลศึกษาได้ลำดับความสำคัญของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

- อันดับที่ 1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- อันดับที่ 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- อันดับที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ
- อันดับที่ 4 ด้านการสอนและประเมินผล
- อันดับที่ 5 ด้านวิชาการพลศึกษา
- อันดับที่ 6 ด้านทักษะและการปฏิบัติงาน
- อันดับที่ 7 ด้านสุขภาพ
- อันดับที่ 8 ด้านทักษะ
- อันดับที่ 9 ด้านวิชาการทั่วไป

ดังนั้นเพื่อให้โครงสร้างของสมรรถภาพ มีความครอบคลุมและไม่ซ้ำซ้อน (Simplicity) ในเชิงของการพัฒนาสมรรถภาพครูพลศึกษาในระดับโรงเรียนมัธยม จึงได้จัดด้านสำคัญของสมรรถภาพไว้เป็น 8 ด้าน คือ ด้านการสอนและประเมินผล ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านวิชาการ (โดยรวมวิชาการเฉพาะและวิชาการทั่วไปไว้ด้วยกัน) ด้านสุขภาพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านทักษะ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

จากการตรวจสอบสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามสภาพความเป็นจริงและตรวจสอบความตรงในการจำแนก ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ครูผลึกชาติเด่น ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41-45 ปี มีประสบการณ์การสอน 16-20 ปี จบปริญญาตรีทางการศึกษาวิชาเอกพลศึกษา วิชาโท สุขศึกษา ปัจจุบันสอนทั้งวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา มีชั่วโมงสอน 11-17 คาบต่อสัปดาห์ และมีหน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอน เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนการสอนพลศึกษามาแล้ว ส่วนใหญ่มีผลงานทางวิชาการ และผลงานทางการกีฬาได้แก่ จัดการแข่งขันกีฬาในโรงเรียน เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาในโรงเรียน และเป็นผู้ตัดสินกีฬาในโรงเรียน

ครูผลึกชาติทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 36-40 ปี มีประสบการณ์การสอน 11-15 ปี จบปริญญาตรีทางการศึกษา วิชาเอกพลศึกษา วิชาโทอื่น ๆ ปัจจุบันสอนทั้งวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา ครั้งหนึ่งมีชั่วโมงสอน 18-24 คาบ และอีกครั้งหนึ่งมีชั่วโมงสอน 11-17 คาบ มีหน้าที่อื่นนอกจากงานสอน เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนพลศึกษาเพียงร้อยละ 50 ส่วนใหญ่ไม่มีผลงานทางวิชาการ แต่มีผลงานทางการกีฬาโดยจัดการแข่งขันกีฬาในโรงเรียน เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาในโรงเรียน เป็นผู้ตัดสินกีฬาในโรงเรียน

2.2 การสังเกตพฤติกรรมการสอนพลศึกษา

พฤติกรรมการสอนโดยรวม ครูผลึกชาติเด่นและครูผลึกชาติทั่วไป มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับสูง โดยครูผลึกชาติเด่นมีการเตรียมการสอน และปฏิบัติตนในขณะสอนค่อนข้างสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่า ครูผลึกชาติเด่นมีพฤติกรรมการสอนดีกว่าครูผลึกชาติทั่วไป ทั้งโดยรวมและเป็นรายด้าน

พฤติกรรมการสอนแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านการเตรียมการสอน

ครูผลึกชาติเด่นมีการเตรียมการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก ส่วนครูผลึกชาติทั่วไปมีการเตรียมการสอนอยู่ในระดับสูง

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไปพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งโดยส่วนรวมและเป็นรายข้อ โดยครูพลศึกษาดีเด่น มีการเตรียมการสอนมากกว่าครูพลศึกษาทั่วไป

ด้านค่าเนิ่นการสอน

ครูพลศึกษาดีเด่นโดยส่วนรวมมีพฤติกรรมการสอนด้านค่าเนิ่นการสอนอยู่ในระดับสูง พฤติกรรมการสอนที่ปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากคือ บอกขอบข่ายเนื้อหาวิชาและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอน อธิบายประกอบการสาธิตทักษะกีฬาให้นักเรียนได้อย่างชัดเจน และปฏิบัติได้ง่าย พฤติกรรมการสอนที่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คือ ใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่สอนได้ดีขึ้น และให้นักเรียนมีสุขปฏิบัติหลังการเรียนวิชาพลศึกษา เช่น ล้างมือ คม่น้ำ เป็นต้น

ครูพลศึกษาทั่วไปโดยส่วนรวมมีพฤติกรรมการสอนด้านค่าเนิ่นการสอนอยู่ในระดับสูง พฤติกรรมที่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คือ ใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่สอนได้ดีขึ้น สอดแทรกการสอนจริยธรรมและน้ำใจนักกีฬาทุกสถานการณ์ที่เห็นว่าสามารถสอนสอดแทรกได้ แนะนำนักเรียนให้รู้จักระมัดระวังการเล่นที่จะก่อให้เกิดอันตราย ให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมที่เรียนสรุปบทเรียนให้นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ให้นักเรียนมีสุขปฏิบัติหลังการเรียนวิชาพลศึกษา เช่น ล้างมือ ล้างหน้า คม่น้ำ เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอน ด้านค่าเนิ่นการสอน ระหว่างครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษาดีเด่นมีการปฏิบัติด้านค่าเนิ่นการสอนสูงกว่าและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกือบทุกข้อ ยกเว้น การใช้วัสดุอุปกรณ์ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่สอนได้ดีขึ้น และการใช้น้ำเสียงดังและชัดเจนตลอดเวลาที่สอน นักเรียนมีความสนุกสนานตลอดเวลาที่เรียน ไม่แตกต่างกัน

ด้านการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรม

ครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไปโดยส่วนรวม มีพฤติกรรมการสอนด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับสูงทั้งสองกลุ่ม

ครูพลศึกษาดีเด่นมีสมรรถภาพค่อนข้างสูงมากในเรื่อง สอนเน้นให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีน้ำใจเสียสละ และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ส่วนข้ออื่น ๆ มีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูง

ครูพลศึกษาทั่วไป มีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อยกเว้น เรื่องสอนเน้นมารยาทของการเป็นผู้เล่นและผู้ถูกเฝ้าที่ดี เรื่องการสอนเน้นให้เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬาอื่น ๆ เช่น ออกทน ชื่อสัตย์ ให้อภัย มีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่า ครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป มีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษาดีเด่นมีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมมากกว่า และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง สอนให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย เช่น เข้าแถวอย่างมีระเบียบเคารพกฎเกณฑ์ ไม่ฝ่าฝืนกติกาการเล่นเป็นทีม สอนให้นักเรียนรู้จักมีน้ำใจและเสียสละ เช่น เอื้อเฟื้อต่อเพื่อนที่มีทักษะทางกีฬามีดี ให้ความช่วยเหลือในการฝึกหรือให้โอกาสแก่เพื่อนคนอื่น ๆ ได้ฝึกปฏิบัติบ้าง ในขณะที่อยู่ปรกรณและสถานที่ที่มีจำกัด สอนให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เช่น การเบิกจ่ายอุปกรณ์กีฬาตลอดจน ดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา เป็นต้น

ด้านการจูงใจและเสริมแรงการเรียน

ครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไปโดยส่วนรวม มีพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจ และการเสริมแรงการเรียนอยู่ในระดับสูงทั้งสองกลุ่ม

ครูพลศึกษาดีเด่น มีสมรรถภาพค่อนข้างสูงมากในเรื่อง จัดกิจกรรมที่สนุกสนานทำให้นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียน ส่วนข้ออื่น ๆ มีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูง

ครูพลศึกษาทั่วไป มีสมรรถภาพค่อนข้างต่ำในเรื่องการให้กำลังใจ ชมเชย สนับสนุนนักเรียนให้แสดงออก การเอาใจใส่ช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนทักษะ การยกย่องนักเรียนที่ประสบความสำเร็จ และการให้กำลังใจแก่นักเรียนที่แพ้ ส่วนข้ออื่น ๆ มีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูง

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่า ครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป มีพฤติกรรมการสอนด้านการสอนด้านการจูงใจและการเสริมแรงการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษาดีเด่น มีการปฏิบัติมากกว่าและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในทุกข้อ ยกเว้นเรื่อง จัดกิจกรรมประเภทแข่งขันที่ท้าทายความสามารถ ให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้มากที่สุด ใช้วิธีเร้าใจ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากที่จะเรียนหรือทดสอบตนเอง ไม่แตกต่างกัน

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไปโดยส่วนรวมมีพฤติกรรมการสอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงทั้งสองกลุ่ม

ครูพลศึกษาดีเด่น มีสมรรถภาพค่อนข้างสูงมาก ในเรื่องทดสอบโดยให้นักเรียนแสดงทักษะให้ดู และอธิบายชี้แจงผลการเรียนรวมทั้งข้อดี ข้อบกพร่องซึ่งนักเรียนควรแก้ไข ส่วนข้ออื่น ๆ มีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูง

ครูพลศึกษาทั่วไป มีสมรรถภาพค่อนข้างต่ำในเรื่องซักถามความเข้าใจของนักเรียน อธิบายและชี้แจงผลการเรียนรวมทั้งข้อบกพร่องที่นักเรียนควรแก้ไข และซักถามเกี่ยวกับการนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนข้ออื่น ๆ มีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูง

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษาดีเด่นมีการปฏิบัติมากกว่า และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นไม่แตกต่างกันในเรื่องมีการทดสอบความรู้ และทักษะที่นักเรียนเรียนไปแล้ว

ด้านการปฏิบัติตนในขณะสอน

ครูพลศึกษาดีเด่น มีการปฏิบัติตนในขณะสอน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก พฤติกรรมที่ปฏิบัติสูงมาก คือ สัมผัสแจ่มใสเป็นกันเองกับนักเรียน พูดสุภาพ ร่าเริง เชื่อมมั่นในตนเอง มีท่าทางสง่าผ่าเผย ส่วนพฤติกรรมที่ปฏิบัติค่อนข้างสูงมาก คือ เข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา แต่งกายสะอาดเรียบร้อย กริยาสุภาพ มีความกระตือรือร้น

ตั้งใจสอน สอนผลึกษาดด้วยความสนุกสนาน ให้ความรัก ความยุติธรรมแก่นักเรียนโดยเสมอภาค มีอารมณ์มั่นคงสามารถแก้ไขเหตุการณ์ในชั้นเรียนได้ทันทั่วทั้งที่ มีความรับผิดชอบ เครื่องครัดต่อระเบียบวินัย มีสุขภาพดี คัดสินใจมีเหตุผล และบริหารเวลาได้อย่างเหมาะสม

ส่วนครูผลึกษาทั่วไป ปฏิบัติค่อนข้างสูงมากในเรื่องกระตือรือร้นและตั้งใจ สอนมีอารมณ์มั่นคง เข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา แสคองกริยามารยาทสุภาพ มีความรับผิดชอบ เชื้อมั่นในตนเอง มีท่าทางสง่าผ่าเผย นอกนั้นปฏิบัติอยู่ในระดับสูง

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม พบว่าโดยส่วนรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูผลึกษาคีเด่น มีการปฏิบัติในขณะสอนมากกว่าครูผลึกษาทั่วไป และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นไม่แตกต่างกันในเรื่อง มีความกระตือรือร้น และตั้งใจสอน ให้ความรัก ความยุติธรรมแก่นักเรียนโดยเสมอภาค รับผิดชอบ ความคิดเห็นของนักเรียนสามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าในชั้นเรียนได้ทันทั่วทั้งที่

2.3 ผลการประเมินสมรรถภาพโดยเฉลี่ยของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาผลึกษา และเพื่อนครูผลึกษา

การประเมินโดยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและเพื่อนครูผลึกษา พบว่า

1. ด้านวิชาการ

ครูผลึกษาคีเด่น และครูผลึกษาทั่วไป มีสมรรถภาพด้านวิชาการ อยู่ในระดับสูงทั้งสองกลุ่ม

ครูผลึกษาคีเด่นมีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูงในเรื่อง มีความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการศึกษา สามารถผลิตผลงานทางวิชาการและวิจัยทางผลึกษา มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่นำมาใช้กับการสอนผลึกษาส่วนข้ออื่น ๆ มีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก

ครูผลึกษาทั่วไปมีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ยกเว้นเรื่อง ความสามารถในการวิเคราะห์ จุดหมายหลักการและโครงสร้างของหลักสูตร วิชาผลึกษาในระดับมัธยมศึกษา ความสามารถในการผลิตผลงานทางวิชาการ และวิจัยทางผลึกษาซึ่งครูผลึกษาทั่วไป มีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูผลึกชาติเด่นมีสมรรถภาพด้านวิชาการมากกว่า

สมรรถภาพที่ไม่แตกต่างกัน คือ มีความรู้ และสามารถอธิบายเกี่ยวกับปรัชญา ประโยชน์ของพลศึกษา และการออกกำลังกาย

2. ด้านการสอนพลศึกษา

ครูผลึกชาติเด่นโดยส่วนรวมมีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก สมรรถภาพที่อยู่ในระดับสูงมีเพียงข้อเดียวคือ สามารถจัดกิจกรรมการสอนให้กับเด็กพิเศษได้

ครูผลึกชาติทั่วไป โดยส่วนรวมมีสมรรถภาพด้านการสอนพลศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยมีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น เรื่องความสามารถในการจัดกิจกรรมการสอนให้กับเด็กพิเศษได้ มีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการสอนพลศึกษาระหว่างครูผลึกชาติเด่นและครูผลึกชาติทั่วไปพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูผลึกชาติเด่น มีสมรรถภาพด้านการสอนพลศึกษามากกว่าครูผลึกชาติทั่วไป ทั้งโดยส่วนรวมและรายข้อ

3. ด้านการประเมินผล

โดยส่วนรวมครูผลึกชาติเด่น มีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก ส่วนครูผลึกชาติทั่วไปมีสมรรถภาพด้านการประเมินผลอยู่ในระดับสูง

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการประเมินผล ระหว่างครูผลึกชาติเด่นและครูผลึกชาติทั่วไป พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูผลึกชาติเด่นมีสมรรถภาพมากกว่าครูผลึกชาติทั่วไปทั้งโดยส่วนรวมและรายข้อ

4. ด้านทักษะและการปฏิบัติงาน

ครูผลึกชาติเด่น มีสมรรถภาพด้านทักษะและการปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก โดยมีสมรรถภาพสูงมากในเรื่องสามารถจัดและดำเนินการแข่งขันกีฬายาในโรงเรียนได้ ข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก

ส่วนครูพลศึกษาทั่วไป มีสมรรถภาพด้านทักษะและการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง โดยมีสมรรถภาพด้านการจัดและดำเนินการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับสูง

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านทักษะและการปฏิบัติงาน ระหว่างครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไปพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษาดีเด่น มีสมรรถภาพสูงกว่าทั้งโดยส่วนรวมและรายข้อ

5. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ครูพลศึกษาดีเด่น โดยส่วนรวมมีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก สมรรถภาพที่ครูพลศึกษาดีเด่นมีสูงมาก คือ ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของการแข่งขันกีฬา เชื่อฟังผู้ตัดสินด้วยความเต็มใจ ไม่แสดงความเสียใจหรือดีใจจนออกนอกหน้ามากเกินไป เมื่อแพ้หรือชนะ ให้อภัยทั้งฝ่ายเดียวกันและฝ่ายตรงข้าม

ส่วนครูพลศึกษาทั่วไป มีสมรรถภาพโดยส่วนรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีสมรรถภาพค่อนข้างสูงมากในเรื่อง มีน้ำใจนักกีฬา ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ เชื่อฟังผู้ตัดสิน

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านคุณธรรมและจริยธรรมระหว่างครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไปพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษาดีเด่น มีสมรรถภาพสูงกว่า ครูพลศึกษาทั่วไปทั้งโดยส่วนรวมและรายข้อ

6. ด้านคุณลักษณะและบุคลิกภาพ

ครูพลศึกษาดีเด่นมีสมรรถภาพโดยส่วนรวมค่อนข้างสูงมาก สมรรถภาพที่มีระดับสูงมากคือ เชื่อมั่นในตนเอง ส่วนข้ออื่น ๆ อีก 13 ข้อ มีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก

ครูพลศึกษาทั่วไปมีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูงทั้งโดยส่วนรวมและรายข้อ เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านคุณลักษณะและบุคลิกภาพระหว่างครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไปพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษาดีเด่นมีสมรรถภาพสูงกว่าครูพลศึกษาทั่วไป ทั้งโดยส่วนรวมและรายข้อ

7. ด้านมนุษยสัมพันธ์

ครูพลศึกษาดีเด่นมีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมากทั้งโดยส่วนรวม และรายข้อ

ส่วนครูพลศึกษาทั่วไปมีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูงทั้ง โดยส่วนรวมและ รายข้อ

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไปพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษา ดีเด่น มีสมรรถภาพสูงกว่าทั้งโดยส่วนรวมและรายข้อ

8. ด้านสุขภาพ

ครูพลศึกษาดีเด่น มีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมากทุกข้อส่วนครู พลศึกษาทั่วไปมีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูงทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพระหว่างครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษา ทั่วไปพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษาดีเด่นมีสมรรถภาพ สูงกว่า ทั้งโดยส่วนรวมและรายข้อ ยกเว้นเรื่อง ความสามารถในการควบคุมน้ำหนักให้ เหมาะสมอยู่เสมอ ไม่แตกต่างกัน

สรุปการประเมินโดยเฉลี่ยพบว่า ครูพลศึกษาดีเด่นมีสมรรถภาพอยู่ใน ระดับค่อนข้างสูงมากเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านวิชาการ ที่ครูพลศึกษาดีเด่นมีสมรรถภาพอยู่ ในระดับสูง

ส่วนครูพลศึกษาทั่วไป มีสมรรถภาพทั้งโดยส่วนรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับสูง

เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพระหว่างครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษา ทั่วไปพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษาดีเด่นมีสมรรถภาพ สูงกว่า ทั้งโดยส่วนรวมและรายด้าน

จากการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า สมรรถภาพทางประสงค์ ควรประกอบด้วย 8 ด้าน และแต่ละด้านควรมีรายการสำคัญ ดังนี้

สมรรถภาพ	รายการสำคัญ
1. ด้านการสอนผลศึกษาและการประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถกำหนดวัตถุประสงค์การสอนผลศึกษาได้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม และสมรรถภาพทางกาย 2. สามารถวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสม 3. สามารถดำเนินการสอนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรมและสมรรถภาพทางกาย 4. สามารถอธิบายและสาธิตขั้นตอนของทักษะได้ อย่างชัดเจน 5. สามารถใช้สถานที่และอุปกรณ์กีฬาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ 6. สามารถดำเนินการสอนได้ด้วยความสนุกสนาน 7. สามารถกระตุ้นและเสริมกำลังใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน 8. สามารถใช้สภาพการณ์ของการเรียน การสอนผลศึกษา ปลูกฝังคุณธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา และระเบียบวินัย ในขณะที่สอนวิชาผลศึกษาได้ 9. สามารถปกครองชั้นเรียนได้อย่างเป็นระเบียบ 10. สามารถสรุปบทเรียนได้ถูกต้องเหมาะสม 11. สามารถแจกแจงอัตราส่วนการให้คะแนนในแต่ละวัตถุประสงค์ของการสอนทั้ง 4 ด้านได้อย่างเหมาะสมทุกครั้งที่มีการวัดและประเมินผล

 สมรรถภาพ

 รายการสำคัญ

12. สามารถดำเนินการจัดและประเมินผลในแต่ละวัตถุประสงค์ได้ตามการพัฒนากาารที่เป็นจริงของนักเรียน
13. สามารถนำผลของการประเมินผลไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไปอีกได้
14. สามารถใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลในวัตถุประสงค์แต่ละด้านได้อย่างถูกต้อง
15. สามารถวางแผนทั้งการวัดและประเมินผลในวัตถุประสงค์แต่ละด้านและชี้แจงให้นักเรียนมีความเข้าใจได้ก่อนเริ่มสอนในแต่ละวิชา
16. สามารถวัดและประเมินผลในวิชาพลศึกษาได้ครอบคลุมทุกจุดมุ่งหมายของการสอน คือ ด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรมและสมรรถภาพทางกาย

2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

1. มีความรับผิดชอบ
2. มีความตรงต่อเวลา
3. มีความยุติธรรม
4. มีความประพฤติดี
5. มีน้ำใจนักกีฬา
6. มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกง
7. มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม
8. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด
9. มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ
10. เป็นผู้หลักเลื่องอบาามุข

สมรรถภาพ	รายการสำคัญ
3. ด้านวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้เกี่ยวกับสรีรวิทยาการออกกำลังกาย 2. มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการกีฬา 3. มีความรู้เกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหว 4. มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการบาดเจ็บจากการกีฬา 5. มีความรู้เกี่ยวกับเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา 6. มีความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกี่ยวกับกีฬาและพลศึกษา 7. มีความรู้เกี่ยวกับกฎ กติกา แบบแผนการเล่นในกีฬาต่าง ๆ 8. สามารถวิเคราะห์ จุดหมาย หลักการ และโครงสร้าง ของหลักสูตรวิชาพลศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา 9. สามารถอธิบาย เกี่ยวกับประโยชน์ของพลศึกษาได้ 10. มีความรู้ ความชื่นชมในศิลปะ และวัฒนธรรมไทย 11. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง 12. มีความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันทั้งในประเทศ และต่างประเทศ 13. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา

สมรรถภาพ	รายการสำคัญ
4. ด้านสุขภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถออกกำลังกายสม่ำเสมอ 2. สามารถรักษาสมรรถภาพทางกายให้คงอยู่เสมอ 3. สามารถควบคุมน้ำหนักให้เหมาะสมอยู่เสมอ 4. สามารถเลือกรับประทานอาหารได้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ 5. สามารถรักษาสุขภาพทางกาย และทางจิตให้สมบูรณ์ 6. สามารถเป็นตัวอย่างในด้านการรักษาสุขภาพแก่นักเรียนและผู้อื่นได้ 7. สามารถแบ่งเวลาในการพักผ่อนได้อย่างเหมาะสม 8. มีทรวดทรงดี 9. สามารถงดเว้นจากการเสพยาเสพติด เช่น สุบหรี่ และคิมสุรา
5. ด้านบุคลิกภาพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สุขภาพ อ่อนนุ่ม 2. ควบคุมอารมณ์ได้ 3. แต่งกายสุภาพเหมาะสม 4. มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 5. มีอารมณ์ขัน ร่าเริง สนุกสนาน 6. พุดจาตฉาน ชัดก้อสชัดคำ 7. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 8. อดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค 9. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

สมรรถภาพ	รายการสำคัญ
6. ด้านการปฏิบัติงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถจัดและดำเนินการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนได้ 2. สามารถจัดและดำเนินการแข่งขันกีฬานอกโรงเรียนได้ 3. สามารถเขียนโครงการกีฬาต่าง ๆ ได้ 4. สามารถให้ความร่วมมือกับชุมชน เกี่ยวกับงานด้านกีฬาและนันทนาการได้ 5. สามารถทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินกีฬาได้ 6. สามารถจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปกติได้
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ 2. สามารถสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนได้อย่างเหมาะสม 3. สามารถวางตัวได้เหมาะสมกับบุคคล และกาลเทศะ 4. สามารถทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาและบุคคลากรอื่น ๆ ได้ 5. สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี 6. สามารถเข้ากับนักเรียนได้
8. ด้านทักษะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถเล่นกีฬาได้หลายประเภท 2. สามารถเล่นกีฬาประเภทใดประเภทหนึ่งได้ในระดับดี 3. สามารถเป็นผู้ตัดสินกีฬาได้หลายประเภท

อภิปรายผลการวิจัย

1. การได้มาซึ่งสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่าได้ข้อความรู้ที่เชื่อถือได้ เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยถึง 4 ขั้นตอน ในการตรวจสอบความรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัย เพื่อหากรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งเมื่อศึกษาจากทฤษฎีและเอกสารงานวิจัย เกี่ยวกับสมรรถภาพแล้วพบว่า สมรรถภาพที่พึงประสงค์ควรประกอบด้วยด้านต่าง ๆ 10 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านความรู้และทักษะทางกีฬา ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปกครอง แนะนำ และการเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการปฏิบัติหน้าที่พิเศษต่าง ๆ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านสุขภาพ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครอบคลุมเหมาะสม ความสมเหตุสมผลของโครงสร้างและรายการสำคัญของสมรรถภาพทั้ง 10 ด้าน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 31 คน ซึ่งผลปรากฏว่าสมรรถภาพควรประกอบด้วยมี 8 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการสอนพลศึกษา ด้านการประเมินผล ด้านทักษะและการปฏิบัติงาน ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านสุขภาพ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ของสมรรถภาพโดยศึกษาข้อมูลจากการสอบถาม เกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์จากครูพลศึกษาทั่วประเทศ เพื่อตรวจสอบว่าสมรรถภาพทั้ง 8 ด้าน ซึ่งได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความถูกต้องหรือไม่ ครูพลศึกษาทั่วไปเห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญ ทั้งโครงสร้างและรายการสำคัญหรือไม่ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตัวประกอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยตัวประกอบที่สำคัญ 9 ตัว โดยที่ตัวประกอบ 7 ตัวนั้น สอดคล้องกับสมรรถภาพ 7 ด้าน ตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้วิเคราะห์ไว้ สำหรับตัวประกอบที่ 3 ตัวประกอบด้านวิชาการ และตัวประกอบที่ 9 ตัวประกอบด้านวิชาการทั่วไป

นั่นคือ ส่วนประกอบของสมรรถภาพด้านวิชาการ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ตัวประกอบแล้วแยกออกเป็นสมรรถภาพด้านวิชาการทั่วไปและสมรรถภาพด้านวิชาการเฉพาะ ดังนั้นจึงได้สรุปว่าผลการวิเคราะห์ตัวประกอบนั้นสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่า สมรรถภาพที่พึงประสงค์ ควรประกอบด้วย 8 ด้านและมีรายการที่สำคัญ 72 รายการ

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความครอบคลุม ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ตามสภาพการณ์จริงโดยศึกษาในแง่ของการนำไปใช้ (Utility) และตรวจสอบความตรงในการจำแนก โดยการสร้างเครื่องมือ 3 ชนิด คือ แบบประเมินสมรรถภาพ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนพลศึกษาและแบบสัมภาษณ์ และนำไปใช้กับครูพลศึกษา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูพลศึกษาคีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป พบว่า สมรรถภาพที่พึงประสงค์ ทั้ง 72 รายการ มีอยู่จริงในครูพลศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม และครูพลศึกษาคีเด่น มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าครูพลศึกษาทั่วไป

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับนักพลศึกษา ซึ่งได้กล่าวถึงคุณลักษณะ และสมรรถภาพของครูพลศึกษาไว้ว่า ครูพลศึกษาจำเป็นต้องมีคุณสมบัติหลายอย่างประกอบกันคือ เป็นผู้มีความสามารถ มีความสามารถในด้านการสอนพลศึกษา รู้จักสร้างแรงจูงใจในการสอน มีความรู้ด้านวิชาการ มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ สนใจความก้าวหน้าทางวิชาการ มีทักษะกีฬาดี มีสุขภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีคุณธรรมสูง (Williams, 1943 Pape and Means, 1963 Bucher, 1968 Bookwalter, 1969 Heald and Morre, 1968 Armstrong, 1973 Daughtrey, 1973 Halen and Kneer, 1976) และสอดคล้องกับวารสารตีพิมพ์เพื่อรอบ (2523) ซึ่งกล่าวว่าครูพลศึกษา ควรจะมีสมรรถนะที่สำคัญคือ มีความรู้ทั้งวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาครูและวิชาพลศึกษา มีความศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษา มีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตือรือร้น มีบุคลิกภาพดี สุขภาพสมบูรณ์ มีคุณธรรม และเป็นผู้ที่มีความรักเด็ก สนุกสนานร่าเริง และตรงกับ สำออง พ่วงบุตร (2525) ที่ได้ให้ความสำคัญของครูพลศึกษาว่า เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อวิชาชีพซึ่งครูพลศึกษาจะต้องมีสมรรถภาพ ในด้านต่าง ๆ คือ มีความรู้ด้านวิชาการ มีความสามารถในการสอน มีบุคลิกลักษณะดี มีคุณธรรม และความประพฤติดี มีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย

นอกจากนี้ยังมีผู้วิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา (ผาณิต บิลมาศ 2522 สุนิทร สมาหิโตและคณะ, 2523 ชาณูชัย เรืองขจร, 2523 อนันต์ เอี้ยวเจริญ, 2524 สมบูรณ์ ลิขิตยงวรา, 2525 วิชา เล่าเรียนดี, 2525 ยาศิ ศกุนตะฤทธิ, 2527) ต่างก็พบว่าสอดคล้องกัน สรุปได้ว่า ครูพลศึกษาที่ดีควรมีคุณลักษณะ และสามารถในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม มีน้ำใจนักกีฬา ด้านบุคลิกภาพ ด้านสุขภาพกายและจิต ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถทางกีฬา ด้านการปฏิบัติงาน

จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับคำกล่าวของนักพลศึกษา เอกสาร งานวิจัย และจากการตรวจสอบทุกขั้นตอนของการวิจัย

จากการศึกษาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ข้อมูลซึ่งสนับสนุนทั้ง ด้านทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย (Theoretical Support) ผู้เชี่ยวชาญ (Specialist Support) และข้อมูลภาคสนามซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Test) ต่างก็ยืนยันข้อความรู้ที่ได้ในแนวเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความมั่นใจว่า ข้อความรู้อาจการศึกษาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังได้กล่าวมาแล้วมีความถูกต้องครอบคลุมเหมาะสม สมเหตุสมผล ทั้งใน ด้านโครงสร้างและรายการสำคัญ อีกทั้งมีความเป็นไปได้และสามารถตรวจสอบได้ตามสภาพการณ์จริง

2. ในการศึกษาภาคสนาม เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าสมรรถภาพทั้ง 9 ด้าน มีอยู่จริง ซึ่งเมื่อให้บุคคลกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งใกล้ชิดกับครูพลศึกษา คือ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษา ครูพลศึกษา ประเมินสมรรถภาพของครูพลศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทุกกลุ่ม ประเมินสมรรถภาพไปในทิศทางเดียวกัน (มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = .7975 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05) และจากการทดสอบความแตกต่างของสมรรถภาพระหว่าง ครูพลศึกษา คีเด็น และครูพลศึกษาทั่วไป พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูพลศึกษาคีเด็นมีสมรรถภาพสูงกว่าครูพลศึกษาทั่วไป แสดงว่าข้อความรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่ได้มาจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ครูพลศึกษา และตามสภาพการณ์จริง มีความถูกต้องเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้ มีอยู่จริงตามสภาพการณ์จริง และสามารถจำแนกได้ถูกต้องโดยครูพลศึกษาคีเด็นมีสมรรถภาพสูงกว่าครูพลศึกษาทั่วไป

อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินสมรรถภาพโดยตนเองของครูพลศึกษาทั้งสองกลุ่ม (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค.) พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป ต่างก็ประเมินตนเองว่ามีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการประเมินตนเอง หรือรายงานตนเอง มีความเชื่อถือได้น้อย เนื่องจากผู้ตอบจะมีความลำเอียงเข้าข้างตนเอง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยวิธีการอื่น ๆ ด้วย เช่น การสัมภาษณ์, การสังเกต หรือการสอบถามจากผู้ใกล้ชิด เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการประเมินตนเองหรือรายงานตนเอง

3. จากการศึกษาความคิดเห็นของครูพลศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าครูพลศึกษามีความคิดเห็นเช่นเดียวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งในเรื่องโครงสร้างของสมรรถภาพ ซึ่งประกอบด้วยด้านสำคัญ 8 ด้าน และมีรายการสำคัญทั้งสิ้น 72 รายการ เป็นการยืนยันว่าสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษามาแต่ต้นนั้นถูกต้องและเป็นไปได้

นอกจากนี้เมื่อพิจารณารายการสำคัญของสมรรถภาพและจัดลำดับความสำคัญของด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพ พบว่าครูพลศึกษาให้ความสำคัญเรียงลำดับคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพและคุณลักษณะ ด้านวิชาการ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการสอนและการประเมินผล และด้านสุขภาพ ดังนั้นในการผลิตครูพลศึกษาหรือจัดโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพของครูพลศึกษา ควรจะได้คำนึงถึงการพัฒนาทักษะในด้านคุณธรรม จริยธรรม มนุษยสัมพันธ์ และการปรับปรุงบุคลิกภาพของครูพลศึกษาควบคู่ไปกับการให้ความรู้และทักษะในด้านอื่น ๆ ด้วยเสมอ

4. การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ถึงแม้ว่าโดยส่วนรวมทั้งสองกลุ่ม มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับสูง แต่เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าครูพลศึกษาดีเด่นมีพฤติกรรมการสอนสูงกว่าครูพลศึกษาทั่วไปในทุกด้าน พฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2530) ซึ่งพบว่าพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งได้จากการสังเกตการสอน ครูพลศึกษามีการปฏิบัติตนในขณะสอนดี จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมและเป็นที่น่าสนใจของนักเรียน ใช้อุปกรณ์การสอนได้อย่าง

เหมาะสมเช่นเดียวกัน และจากการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมการสอนพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา พบว่าครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตนในขณะสอนดี ทั้งในด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การปลูกฝังจริยธรรมและคุณธรรม (พวงศักดิ์ สันเทศ 2526, ประชยทศ สาริมาณ 2526)

การที่ครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป มีพฤติกรรมการสอนดังกล่าวสูงทั้งสองกลุ่ม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สมรรถภาพด้านการสอนเป็นสมรรถภาพพื้นฐานของครูพลศึกษาทุกคน ซึ่งครูพลศึกษาได้เรียนรู้จากการศึกษาอบรม และผ่านการฝึกฝนอบรมมาแล้วจากการเรียนวิชาประสบการณ์วิชาชีพ และการสอนเป็นงานหลักของครูพลศึกษาทุกคน แต่อย่างไรก็ตาม หากจะพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างการสอนพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาทั้งสองกลุ่ม เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูพลศึกษาดีเด่นนั้นมีพฤติกรรมการสอนที่เห็นเด่นชัด คือ ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสอน อธิบายประกอบการสาธิตได้ชัดเจน ใช้ภาษาท่าทางและการพูดที่เหมาะสมสุภาพ อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นกันเองกับนักเรียน

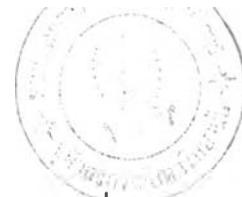
พฤติกรรมการสอนที่ครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไปปฏิบัติค่อนข้างน้อยเช่นเดียวกันมี 2 เรื่อง คือ

1. การใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องที่สอนได้ดีขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ พวงศักดิ์ สันเทศ (2526) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูพลศึกษาและนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าครูพลศึกษาใช้วัสดุทัศนูปกรณ์น้อย ถึงแม้ว่าการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์จะช่วยให้การสอนพลศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ครูพลศึกษาใช้น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสอนพลศึกษาส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์กีฬา และลักษณะการสอนพลศึกษานั้น ใช้สนามเป็นห้องเรียน ครูจึงมุ่งเน้นใช้เฉพาะอุปกรณ์กีฬาในการสอน โดยไม่ใช้สื่อการสอนอย่างอื่นช่วย เพราะเสียเวลาในการเตรียมมาก และไม่สะดวกในการใช้นอกจากนี้ผลการวิจัยเท่าที่ผ่านมามีพบว่า ในการสอนพลศึกษาครูมักประสบปัญหา คือ ขาดแคลนอุปกรณ์ (ประทีป เวกษ์ประสิทธิ์ 2527) ทำให้ครูพลศึกษาไม่มีโอกาสใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ช่วยในการสอน นอกจากนี้ครูพลศึกษาเองอาจขาดความรู้และความชำนาญ ในการผลิตและใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ด้วย

2. ครูผลึกศึกษาสอนค่อนข้างน้อยในเรื่องให้นักเรียนมีสุขปฏิบัติหลังการเรียน-วิชาผลึกศึกษา เช่น ล้างมือ คัดน้ำ เป็นต้น ครูผลึกศึกษาควรเน้นให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีหลังการออกกำลังกาย ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะเกิดกับนักเรียนได้ ครูผลึกศึกษาต้องสอนซ้ำ และเน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

นอกจากนี้ครูผลึกศึกษาทั่วไปยังปฏิบัติค่อนข้างน้อย ในเรื่องสอดคล้องการสอนจริยธรรมและน้ำใจนักกีฬาทุกสภาพการณ์ที่เห็นว่าจะสามารถสอนสอดคล้องได้ แนะนำนักเรียนให้รู้จักระมัดระวังการเล่นที่เป็นอันตราย ให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมที่เรียน สรุปบทเรียนให้นักเรียนได้นำสิ่งที่นักเรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ซึ่งพฤติกรรมการสอนเหล่านี้เป็นพฤติกรรมการสอนที่สำคัญ ที่จะปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและน้ำใจนักกีฬา มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาผลึกศึกษา สามารถนำเอาทักษะกีฬาที่เรียนไปใช้ในการออกกำลังกายให้เป็นประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน ครูผลึกศึกษาจึงควรถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งจะต้องเน้นพฤติกรรมเหล่านี้ทุกครั้งที่ในการสอนผลึกศึกษา

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมการสอนของครูผลึกศึกษาทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับมาก แต่ถ้าจะพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูผลึกศึกษาให้มีสมรรถภาพมากยิ่งขึ้น เป็นสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ว่าครูผลึกศึกษาควรมีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก โดยมีคะแนนจากการประเมินไม่ต่ำกว่า 3.5 ในระบบ 4 แต้ม ครูผลึกศึกษาคัดเค้นควรได้รับการพัฒนา 4 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ด้านการจูงใจและเสริมแรงการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนครูผลึกศึกษาทั่วไปควรได้รับการพัฒนาทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการจูงใจเสริมแรงการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2530) เรื่อง การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครู ให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่พบว่าครูผลึกศึกษาควรปรับปรุงสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ คือ การวัดและการประเมินผล ความรอบรู้และแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอน การควบคุมชั้นเรียนและการจัดการ การสื่อสาร และการเสริมแรง

5. การประเมินสมรรถภาพครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ตามการประเมินของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา ครูพลศึกษา โดยเฉลี่ยปรากฏว่าครูพลศึกษาดีเด่น มีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก และครูพลศึกษาทั่วไปมีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูง

สมรรถภาพที่ไม่แตกต่างกัน คือ มีความรู้และสามารถอธิบาย เกี่ยวกับปรัชญา ประโยชน์ของพลศึกษาและการออกกำลังกาย และสามารถควบคุมน้ำหนักให้เหมาะสมอยู่เสมอ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าครูพลศึกษาทุกคนย่อมมีสมรรถภาพ ในเรื่องดังกล่าวเป็นพื้นฐาน เนื่องจากครูพลศึกษาทุกคนที่เรียนจบ วิชาเอกพลศึกษา ย่อมต้องรู้เกี่ยวกับปรัชญาพลศึกษา และเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย นอกจากนี้ครูพลศึกษาได้เรียนรู้วิธีการควบคุมน้ำหนักมาแล้ว ครูพลศึกษาจึงสามารถควบคุมน้ำหนักให้เหมาะสมได้อยู่เสมอ เพื่อปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนและผู้อื่น

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าครูพลศึกษาดีเด่นมีสมรรถภาพค่อนข้างสูงมากในทุกด้าน ยกเว้น ด้านวิชาการที่มีสมรรถภาพอยู่ในระดับสูง ซึ่งควรพัฒนาให้มีสมรรถภาพมากยิ่งขึ้น

ส่วนครูพลศึกษาทั่วไปมีสมรรถภาพทุกด้านอยู่ในระดับสูง แต่ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูพลศึกษาทั่วไปมีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ 3 เรื่อง คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ จุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรวิชาพลศึกษาในระดับมัธยม ความสามารถในการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยทางพลศึกษา และความสามารถในการจัดกิจกรรมการสอนให้กับเด็กพิเศษได้

จากผลการวิจัยพบว่า ครูพลศึกษาทั่วไป มีโอกาสได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนพลศึกษาเพียงร้อยละ 50 จึงอาจขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ส่วนในด้านความสามารถในการผลิตผลงานทางวิชาการ และงานวิจัยทางพลศึกษานั้น ครูพลศึกษาทั่วไปไม่มีผลงานวิชาการถึงร้อยละ 68.20 อาจเป็นเพราะขาดความรู้ความเข้าใจ ดังจะเห็นได้จากข้อมูลในการสัมภาษณ์ครูพลศึกษาแสดงให้เห็นว่าครูพลศึกษามีการติดตามด้านวิชาการไม่มากเท่าที่ควร (น้อยกว่าร้อยละ 75) ทั้งในเรื่องการติดตามข่าวสาร การอ่านหนังสือ การเข้าร่วมประชุมวิชาการ ประกอบกับงานในหน้าที่ของครูพลศึกษาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการสอนพลศึกษา ซึ่งเน้นหนักในเรื่องทักษะปฏิบัติ

และครูพลศึกษายังมัวงานอื่นนอกเหนือจากการสอน เช่น จัดการแข่งขันกีฬาในโรงเรียน เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาในโรงเรียน และเป็นผู้ตัดสินกีฬาในโรงเรียน ทำให้ครูพลศึกษาไม่มีเวลาที่จะผลิตผลงานทางวิชาการและวิจัยทางพลศึกษา สำหรับความสามารถในการจัดกิจกรรมการสอนให้กับเด็กพิเศษ ครูพลศึกษาทั่วไปมีสมรรถภาพค่อนข้างต่ำ อาจเนื่องจากโดยสภาพทั่วไป ครูพลศึกษาสอนนักเรียนปกติเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยมีโอกาสดูแลสอนนักเรียนที่มีความผิดปกติ และในสถาบันผลิตครูพลศึกษาก็ไม่ได้เน้นความสำคัญในเรื่องนี้นัก ทำให้ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กพิเศษ ค่อนข้างต่ำ

6. เป็นที่น่าสังเกตว่า ในด้านสุขภาพ ครูพลศึกษาเล่นกีฬา หรือออกกำลังกายเป็นประจำ มีการพักผ่อนอย่างเพียงพอ แต่ไม่สนใจในการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี ส่วนใหญ่จะตรวจเป็นครั้งคราวเมื่อเจ็บป่วยเท่านั้น ครูพลศึกษายังมีการสูบบุหรี่ และมีการดื่มสุราเป็นครั้งคราวและเป็นประจำ เนื่องจากครูพลศึกษาจะต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในเรื่องการรักษาสุขภาพ จึงควรเน้นสมรรถภาพในด้านการรักษาสุขภาพให้ดีอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการงดเว้น การเสพยาเสพติด เช่น สูบบุหรี่ และดื่มสุรา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สมรรถภาพที่ควรได้รับการพัฒนา

1.1 สถาบันผลิตครูพลศึกษาในประเทศไทย ควรมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ให้ครบทั้ง 8 ด้าน ในทุกรายการสำคัญ รวม 72 รายการ คือ ด้านการสอนพลศึกษาและการประเมินผล ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านวิชาการ ด้านสุขภาพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะกีฬา ด้านวิชาการทั่วไป

1.2 ครูพลศึกษาประจำการ ซึ่งกำลังปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ครูพลศึกษาควรมีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินไม่ต่ำกว่า 3.5 ในระบบ 4 แต้ม ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการพัฒนาไว้ดังนี้

สมรรถภาพที่อยู่ในระดับสูงมาก	อยู่ในเกณฑ์	ไม่ต้องพัฒนา
สมรรถภาพที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก	อยู่ในเกณฑ์	ไม่จำเป็นต้องพัฒนา

สมรรถภาพที่อยู่ในระดับสูง	อยู่ในเกณฑ์ ควรพัฒนา
สมรรถภาพที่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ	อยู่ในเกณฑ์ จำเป็นต้องพัฒนา
สมรรถภาพที่อยู่ในระดับต่ำ	อยู่ในเกณฑ์ จำเป็นอย่างยิ่งต้องพัฒนา

ครูพลศึกษาดีเด่นควรได้รับการพัฒนาสมรรถภาพด้านวิชาการ ส่วนในด้านอื่น ๆ มีสมรรถภาพค่อนข้างสูงมาก จึงไม่จำเป็นต้องพัฒนา แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสมรรถภาพ ดังรายการสำคัญต่อไปนี้

- ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง
- ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการศึกษา
- ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ของราชการ
- ความรู้เกี่ยวกับหลักการวางแผน การเสนอโครงการ และประเมินผลงานหรือโครงการ
- ความสามารถในการวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
- ความสามารถในการผลิตผลงานทางวิชาการและวิจัยทางพลศึกษา
- ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่นำมาใช้กับการสอนพลศึกษา
- ความสามารถในการจัดกิจกรรมการสอนให้กับเด็กพิเศษได้
- ความสามารถในการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมทุกจุดมุ่งหมายของการสอน
- ความสามารถในการแจกแจงอัตราส่วนในการให้คะแนน
- ความสามารถในการเลือกและสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล
- ความสามารถในการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
- ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ สุขุม รอบคอบ
- ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างเหมาะสม
- ความสามารถในการแบ่งเวลาในการพักผ่อนได้อย่างเหมาะสม

ครูพลศึกษาทั่วไปควรได้รับการพัฒนาสมรรถภาพทั้ง 9 ด้านทุกรายการ ยกเว้น เรื่องการจัดและดำเนินการแข่งขันกีฬายาในโรงเรียน น้ำใจนักกีฬา การปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับของการแข่งขันกีฬา และการเชื่องผู้ตัดสิน ซึ่งครูพลศึกษาทั่วไปมีสมรรถภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงมาก จึงไม่จำเป็นต้องพัฒนา แต่อย่างไรก็ตาม มีสมรรถภาพที่จำเป็นต้องพัฒนา เนื่องจากครูมีสมรรถภาพค่อนข้างต่ำคือ

ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ความรู้เกี่ยวกับหลักการวางแผน การเสนอโครงการ และการประเมินผลงาน

ความสามารถในการวิเคราะห์ จุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร พลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

ความสามารถในการผลิตผลงานทางวิชาการและวิจัยทางพลศึกษา

ความสามารถในการจัดกิจกรรมการสอนให้กับเด็กพิเศษ

2. ในการพัฒนาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาชั้น ควรพัฒนาครูพลศึกษาทั้งก่อนประจำการ และครูประจำการ ดังนี้

2.1 การพัฒนาสมรรถภาพของครูพลศึกษาก่อนประจำการ ควรดำเนินการปรับปรุงการเรียนการสอน ทั้งเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนให้สามารถผลิตครูพลศึกษาที่มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ครบทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านการสอนพลศึกษาและการประเมินผล ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านวิชาการ ด้านสุขภาพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะกีฬา สถาบันผลิตครูพลศึกษาเป็นสถาบันที่เตรียมบุคคลากรให้มีความพร้อมก่อนเข้าประกอบอาชีพครู จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงรายวิชาทั้งการศึกษาทั่วไปให้มีวิชาที่พัฒนาทักษะในด้านคุณธรรมจริยธรรมมนุษยสัมพันธ์ และปรับปรุงบุคลิกภาพของผู้เรียนมากขึ้น วิชาครูควรเน้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มากขึ้น โดยปลูกฝังทัศนคติ และสร้างคุณลักษณะครูพลศึกษาที่ดีให้แก่บัณฑิตนักศึกษา เพื่อให้ครูพลศึกษามีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว และวิชาเฉพาะควรเน้นในเรื่องความรู้เกี่ยวกับกีฬา กฎ กติกา และแบบแผนการเล่น การจัดการแข่งขันกีฬา ทักษะกีฬา การป้องกันบาดเจ็บจากการกีฬา สรีรวิทยาเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การเป็นผู้ตัดสินกีฬาและฝึกสอนกีฬา เป็นต้น

2.2 การพัฒนาสมรรถภาพของครูพลศึกษาประจำการ ซึ่งกำลังปฏิบัติงาน อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยพัฒนาได้ 3 ลักษณะ คือ

- 2.2.1 ผลิตคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูพลศึกษา ได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.2.2 ปรับปรุงการนิเทศ ทั้งการนิเทศภายในและการนิเทศจาก ภายนอก เพื่อสามารถเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ใน การพัฒนาสมรรถภาพของครูพลศึกษาได้
- 2.2.3 จัดให้มีโครงการฝึกอบรมครูพลศึกษา ในส่วนที่ยังมี- สมรรถภาพไม่ถึงเกณฑ์สมรรถภาพที่พึงประสงค์ โดยสอด- แทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรม มนุษยสัมพันธ์ และการ ปรับปรุงบุคลิกภาพ เข้าไปด้วยทุกครั้งที่มีการอบรม เพราะ เป็นเรื่องสำคัญของครูพลศึกษา ส่วนเนื้อหาของการฝึก- อบรมควรพิจารณาจากสมรรถภาพที่ควรพัฒนาและจำเป็น- ต้องพัฒนา

สำหรับครูพลศึกษาดีเด่น ควรได้รับการส่งเสริมให้มีการเพิ่มพูนความรู้และเข้า- รับการอบรมมากขึ้นในด้านวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการผลิตผลงานทาง- วิชาการ การวิจัยทางพลศึกษา การจัดกิจกรรมการสอนให้กับเด็กพิเศษ

ส่วนครูพลศึกษาทั่วไป ควรได้รับการส่งเสริมให้มีการเพิ่มพูนความรู้และเข้ารับ- การอบรมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวิชาการ ทั้งวิชาการพลศึกษาและวิชา- การทั่วไป ด้านการสอนพลศึกษาและการวัดประเมินผล ดังรายละเอียดที่กล่าวไว้แล้ว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยโดยใช้สมรรถภาพทั้งประสงคที่ได้ศึกษาในครั้งนี้เป็นทฤษฎีพื้นฐานในการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านผลศึกษาต่อไปทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการนำหลักสูตรการผลิตครูผลศึกษาระดับปริญญาตรี การพัฒนาเครื่องมือในการประเมินสมรรถภาพครูผลศึกษา และการจัดโปรแกรมการอบรมครูผลศึกษา ซึ่งหัวข้อในการวิจัยควรมีดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตรการผลิตครูผลศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย
2. การพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูผลศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย
3. การสร้างเครื่องมือและเกณฑ์ในการประเมินสมรรถภาพของครูผลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
4. การประเมินสมรรถภาพของครูผลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
5. การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมครูผลศึกษา
6. การจัดรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในวิชาผลศึกษา